

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты IX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
IX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)
ББК 72
Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың IX Халықаралық ғылыми конференциясы = IX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5831 стр.
(қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)
ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университеті, 2014

Современный блог – это и собственное СМИ (которое при правильном подходе и грамотном «разгоне» информации вполне может конкурировать по воздействию на целевые аудитории с «бумажной» прессой), и источник информации для традиционных информационных ресурсов – газет и телевидения. Тем более что сейчас есть возможность на базе блога развернуть и полноценный Интернет-сайт с современным дизайном, в котором практически невозможно узнать блог по внешним признакам.

Все это дает возможность утверждать, что сегодня блоги являются полноценным средством массовой информации, изучение и владение которыми может принести существенные результаты во всех сферах жизни. А популярность некоторых блогов можно сравнивать с самыми авторитетными печатными и электронными СМИ страны. Неслучайно, многие известные политики, звезды эстрады и шоу-бизнеса активно этим пользуются. Таким образом они пытаются завоевать больше доверия у общества и сформировать свою аудиторию. Вполне возможно развитие на казахстанском медиа-поле такого направления как профессиональный блоггинг, потому что когда некий универсальный автор сегодня пишет о кино, завтра – о политике, а послезавтра – о том, как правильно готовить блюда итальянской кухни, это рано или поздно начинает утомлять. О кредитах должен писать банкир, о формировании среднего класса – социолог, о музыке – крайне желательно - музыкант. У блоггинга большое будущее, и благодаря своей специфике его популярность с каждым разом будет расти в геометрической прогрессии.

Список использованных источников

1. Википедия – свободная энциклопедия: [<http://ru.wikipedia.org>].
2. Родионова Л.Д. Блоги в интернете. – СПб.: 2007 г.
3. Панюшева М. Блоги как главная альтернатива СМИ в XXI веке. [<http://smi2.ru/blog/43114570928/Blogi-kak-glavnaya-alternativa-SMI-v-XXI-veke>]
4. Лукина М.М., Фомичева И.Д. СМИ в пространстве Интернета. – М.: 2005 г.
5. Попов А.В. Блоги. Новая сфера влияния. – 2008 г.
6. Есимханов Е. Особенности казахстанского блоггинга [<http://kult.kz/osobennosti>]

ӘОЖ 355:070.4(574)

ЖАУЫНГЕР РУХЫН ЖАНЫҒАН ЖАЛЫН СӨЗ

Ғарыпжан Архат

g.arkhat94@mail.ru

Қоғаммен байланыс мамандығының 2 курс студенті
Телерадиожурналистика және қоғаммен байланыс кафедрасы

Журналистика және саясаттану факультеті

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан.

Ғылыми жетекшісі – О.І.Тұржан

Қазақтың әскери журналистикасы. Талай майталман қаламгерлердің шығармаларына арқау болған бұл саланың қазақ еліне қашан өркен жайғанын тарих парақтарынан бір ашып алсақ. Сарбаздарға рух беріп, олардың ерліктерін көркем тілмен жеткізетін басылымдар Ұлы Отан соғысы жылдары шыға бастағаны мәлім. Осыған орай айта кететіні, Ақтөбе және Алматы қалаларындағы жасақталған 100 және 101-атқыштар бригадасының штабында қазақ тілінде газеттер шығып тұрған. Дауылды жылдардағы жалынды жыршыларға айналған, қазақ әскери журналистикасының дамуына еренбей еңбек еткен азаматтар туралы біреу білсе, бірі біле бермейді. Сұрапыл соғыстың кермек дәмін татқан қазақтың ақиық ақыны Әбу Сәрсенбаев сол жылдары Башқұрттың бас

жазушысы Мұстай Кәріммен бір газетте қызмет жасаған. Әскери салаға қалам сермеп, өн бойын астарлап өткен қазақтың Жұбан Молдағалиев, Сағынғали Сейітов, Сәрсен Аманжолов сынды ақын-жазушылары мен тілші ғалымдары шықты. Бауыржан Момышұлының сарбаздарды отаншылдыққа тәрбиелеу жөніндегі пікірлерін жазып, есімін танытқан Александр Бек болатын. Баукеңмен «Бранденбург қақпасында» қалай танысқаны туралы айтатын болсақ, ол өз алдына жеке дүние.

Сағынғали Сейітов өз жазбаларында Жұбан Молдағалиевпен қуаныш пен қайғыны тең бөлісіп, шығармашылық жұмыста да қаламды қаз-қатар тербеген достар болғанын жазады. Ол Жүбекең туралы былай жазады: «Қатардағы қызыл әскер дәрежесінен батарея комиссарлығына дейін көтерілген Жұбан соғыстың от-жалынында шыңдалып, шынығып өсті. Дәл осы қасиет оның идеялық, мәдениет өрісінің, кеңейіп, санасының тез сақаюына елеулі септігін тигізді. «Отан үшін» (солтүстік-батыс майданы), «Майдан ақиқаты» (Екінші Белорус майданы) газеттерінде әскери тілші міндетін атқару үстінде Жұбан жауынгер-журналист ретінде қалыптасып, қаламын өткірледі. Ол тапсырманың үлкен-кішісі дегенді білмейтін, қысқа хабар-ошардан ақпараттан бастап суреттеме, очерктерді бірінен соң бірін бұрқыратып тастайтын, қажет кезінде орысша мақалаларды да қолма-қол аударатын. Оның жақсы бір қасиеті-күй талғамайтын, кілтпен санаспайтын. Ол өленді де осылай жазатын.»[1]

Сұрапыл соғыс жылдары Қазақстандағы Шығыс шекаралық округінен майданға бірнеше әскери бөлімдері аттанды. Отан үшін отқа түскен, зулаған оққа көкірегін тосқан қазақ азаматтарының ерліктері ұмытылған жоқ. Қайта олардың арасынан ел есінде мәңгіге сақталатын Кеңес Одағының батырлары шықты. Сонымен бірге, соғысқа аттанған жауынгерлердің рухын көтеру үшін майдан шебінде «Қазақстан шекарашысы» газеті жарық көрді. Осы басылымды шығару үшін, қаншама қазақ журналисттері мен тілшілері еңбек етті. Ұлы Жеңіс күнін жақындатуға тырысқан сиқырлы қаламсаптан туатын дүниелермен жауынгер ұландардың рухын рух қосып демеді.

Әскери журналистиканы қазақ журналистикасының алтын парағына санаған Қазақстан журналистика академиясының президенті Сағымбай Қозыбаев соғыс жылдары қазақ тілінде 20-ға жуық газет шығып, осы салада 70-ке тарта журналистер қызмет еткенін айтады. Бірнеше мақала, очерк, толғанымдар газет беттеріне жарияланып, соғыс туралы санқырлы ақпараттар сырттан ағылып жатты. Жауынгерлер газет редакциясына келіп, соғыс уақытында бастан кешкен оқиғаларан баяндап отырды. Осылайша, олардың жасаған ерліктері басылым айдарларында жарияланып тұрды.

Ленинград майданының сары бояу күндерін елестететін сан жылдық тарихы бар «Отанды қорғауда» газеті болатын. Бізге жеткен деректер бойынша, бұл газеттің беттеріне сонау 1918 жылдан бастап естеліктер, мақалалар жарияланып тұрған. Бұл газет сол кездегі қатардағы майдан газеті емес, қара қылды қақ жарған сөзі өткір Қызыл әскер газеті болуды армандады.

Ұлы Отан соғысы жылдарында КСРО Қарулы күштері қазақ тілінде жарық көрген «Қызыл әскер ақиқаты», «Қызыл армия», «Жауға қарсы аттан», «Суворовшы», «Майдан ақиқаты», «Отан намысы үшін», «Отан күзетінде», «Отан үшін ұрысқа», «Дабыл», «Сталин туы», «Фрунзеші» секілді газеттерімен толықты. Майдандық қазақ газеттері туралы көптеген пікірдің бірінде бір топ қазақ жауынгерлері мен офицерлері былай жазды: «Майдандағы қазақ газеттері біздің мақтаныш сезімімізді бұрынғыдан да жоғары көтерді. Газеттер бізге қазір қызу жұмыс жүріп жатқан алыстағы туған өлкемізден, қаламыздан, ауылымыздан хабар әкеледі. Сондықтан да біздің солдаттық жүрегімізге қазір әскери газеттердің әрбір сөзі қымбат».[2]

Үшінші батареядағы взвод командирі, кіші лейтенант Қажым Көшековті бүкіл бригада жауынгерлері білетін. Ол Алматыда Коммунистік журналистика институтын ойдағыдай бітірген, республикалық «Лениншіл жас» (қазіргі «Жас алаш») газетінің редакторы болған. Ол бұрын қаламымен қайрат көрсетсе, енді қаруымен ерлік танытты.

«...Қасиетті жер дірілдеді. Жаудың төбесіне оқ жаудырылды. Дұшпанның екі взводы қиратылды. Балқыған металл жексұрын басқыншылардың парша-паршасын шығарды. Молодой Тудтың оң жақ шетіндегі үлкен шіркеуге қарай ұмтылған біздің атқыштарымызға жол ашылды. Артиллеристер ұзап бара жатқан жаяу әскерлерден қалыспай, ілгері жылжи берді. Командир Көшеков кідіріп қалған бір зеңбіректің қасына жүгіріп барды да, оны ашық позицияға шығарып, көздеушінің орнына өзі отыра қалып, фашистерді тура атқылай бастады. Бірақ сол мезетте ол жау снайперінің көзіне ілініп, оққа ұшты. Құлаған жерінен қайта көтеріле алмай, зеңбіректің қалқанына әрең сүйеніп отырып: «Жігіттер, алға!» – деді. Бұл оның соңғы сөзі еді». Көшековтің қаза табуы бүкіл бригаданы күйзелтті.

Майдандық газетте Әзілхан Нұршайықовтың «Өсиет» деген өлеңі басылды. «Қызыл жұлдыз» орденінің кавалері Қажымның өсиеті: «Алға қарыс бассаң да, сүйем кейін шегінбе! Әдет жоқ ондай тегінде!» Содан бері Көшековтің қансырап жатып, жауынгерлеріне айтқан үш жол өсиеті газеттің шекесінен-шпигелінен түспейтін болды. Бұл өсиет сөз бригаданың қазақ халқының хатына жазған жауабына да жазылды.[3]

Қызыл әскер Көкен Әубәкіров I Прибалтика майданының «Жауға қарсы аттан» (1945 ж. 1 мамыр) газетінде «Солдат қыз» деген мақалада: «Сұр шинельді, бүйрек бет солдат қыз Алтын Мұхамеджанова 1924 жылы Солтүстік Қазақстанда туған. Ол орта мектепте оқып жүргенде соғыс басталды. Комсомолка Алтын Отанды қорғау жұмысына сұранды. Бұл тілегін қабыл көріп, комсомол ұйымы мұны оқуға жіберді. Сол оқуды бітіріп, 1942 жылы Алтын соғыс самолеттерін қамтамасыз етуші кислородшы болып шықты. Истребитель және бомбардировщиктерді өмірі көрмеген қырдың қызы олардың үстінде аспанда ұшып, жауынгерлік міндет атқара бастады. Өз міндетін ойдағыдай орындады. Қазір де сержант Алтын Мұхамеджанова Германия жерінде жауынгерлік самолеттерді жорыққа даярлап, неміс жендеттерін жоюға жәрдемдесіп жүр. Қарғысты Германия жерінде жойылған фашист айуандарын талқандауға оның да тиісті жарнасы бар. Ол «Жауынгерлік еңбегі үшін» медалімен наградталды...» – деп жазды.[4]

Дарқан даланың дарабоз ұландарына, Махамбет тілімен айтсақ, «Ереуіл атқа ер салдырған да, егеулі найза қолға алдырған да қара қазан, сары бала қамы үшін» еді. Қайсар еліміздің ерліктері туралы көнеден жеткен жазба әдебиетіміздегі мұралғыларының жалғасы іспетті соғыс жылдарындағы ерекше табандылық газет беттерімен жетті десек, әдебиет майталмандарының соғыс тақырыбына арқау болған шығармаларына қарсы айтылған сөз емес. Қайта бірін-бірі толықтырып, жарияланған мақалалар арнасынан толысып үлкен туындыларға айналып отырды.

Жауынгерлердің отанды шексіз сүюге тәрбиелеп, қарсыластарын жеңіп шығуға деген құлшынысын арттыруға баулыған басылымдар әскери қазақ публицистикасының дамуына бірден-бір септігін тигізді. Олай дейтініміз, сол кезеңдегі публицистиканың жарқын белестерін Баубек Бұлқышевтың шығармашылығынан көруге болады.

Ел басына қара бұлт үйірмелеген майданның сұрапыл күндері Баукеңнің бойындағы жауға деген өшпенділік отын тұтандырды. «Қаһарлы сөз қамал бұзар» деген халық сөзін ойына сақтаған Баукең қаламынан туындаған дүниелерді жауына қарсы семсердей сермеп, замандас құрбыларына қалқандай қорған болар отты сөздерімен рух беруді мақсат етті. Біз білетін «Шығыс ұлына хат» келешек ұрпаққа мәңгіге ұмытылмастай болып қалды. Баубек Бұлқышевпен бірге, майдандық журналистикаға Бауыржан Момышұлы, Қасым Қайсенов, Мәлік Ғабдуллин, Қалижан Бекхожин сынды қазақтың біртуар азаматтары өшпестей із қалдырды.

Кенес дәуіріндегі көрнекті қайраткерлерінің бірі - көркемсөз зергері Ғабит Мүсіреповтың «Социалистік Қазақстанның» 1943 жылы 27 маусымындағы нөмірінде жарияланған «Батырдың анасы» атты публицистикалық очеркі өршілдікке, батылдыққа толы көсемсөз. Тілге ұста, сөзге жүйрік қаламгердің қаламынан туындаған туындылар-қаһарлы күндерге тән қайталанбас публицистикалық шығармалар.

Баукең айтқандай: «Ұлттық рух-ұлы адамның және тұтастай алғанда ұлттың да асыл қасиеті». Әскердің жаумен жыртысар рухы да биік болуы керек. Ал осы отансүйгіштікті, патриотизмді, ұлтжандылықты сарбаздардың санасына сіңіру, тәрбиелеу-жауынгерді қарумен жасақтаумен пара-пар нәрсе.

Сол жылдардың баспасөзі сарбаздарды нағыз табандылыққа тәрбиелеген соғыстың бірден-бір құралы болды десем қателеспеспін. Бүгінде отты жылдардың шежірелерінен, батыр тұлғаларымыздың есімін еске алып мақтан тұтамыз, енді олардың ерліктеріне тағзым етіп, келешек ұрпаққа аманат ету біздің міндетіміз.

Алмас қылыш ер мойнына, асыл маржан ару мойнына жарасатыны сияқты тұла бойға рух, жүрекке намыс беретін сиқыр сөздің мағынасын біреу білсе, қазақтай білсін!

Қолданылған әдебиеттер:

- 1.Zkolib.kz
- 2.<http://www.alashainasy.kz/culture/33547/>
- 3.http://i-news.kz/news/2013/07/03/7078728-sertte_tyrgan_semser_soz.html
- 4.<http://www.alashainasy.kz/society/10008/>
- 5.<http://www.inform.kz/kaz/article/2260368>

ПРИЗНАКИ КОНВЕРГЕНЦИИ НА КАЗАХСТАНСКОМ ТЕЛЕВИДЕНИИ

Гайдук К.В.

студент 4 курса Костанайского государственного университета имени А.Байтурсынова

Костанай. Казахстан

Научный руководитель – С.Химич

В последние годы на медийном рынке наблюдается переход от традиционных СМИ к новым, сочетающим в себе сразу несколько средств коммуникации. Эта трансформация сопровождается конвергенцией услуг. Уже несколько лет вещание основных казахстанских телеканалов подкрепляется мощными Интернет-ресурсами, которые зачастую дают зрителям несколько больше возможностей, чем просто трансляция по ТВ. Это, например, Интернет-вещание, когда прямой эфир можно видеть на экране компьютерного монитора, а не телевизора. Это и возможность получать рассылки новостей на мобильный телефон, чтобы быть в курсе событий даже вдалеке от телеэкрана. Это и доступ зрителей к окошкам для комментариев, чтобы они могли высказывать собственное мнение о телесюжетах их авторам и редакции в целом, а также обмениваться мнениями не только в пределах своего круга, но и в рамках всей аудитории телеканала. Разные каналы, занимаясь своим продвижением среди зрительской аудитории, по сути, формируют собственные мультимедийные пространства. Именно поэтому важно понимать, насколько они похожи в своих действиях, а в чем различаются, и насколько далеко каждый из каналов зашел в этом процессе трансформации [1].

Конвергированные медиа, будучи сами новой формацией, обрastaют и особенными характеристиками - мультимедийностью, интерактивностью, многоканальностью. Новые форматы способны непрерывно обновлять информацию и предоставлять ее в режиме реального времени. То есть газеты теперь не только один раз в неделю сообщают информацию, а телеканалы не 2 раза в день вещают новости. Деятельность медиа от понятия «периодические» переходит к понятию «нон стоп». Отсюда, логично сделать вывод о том, что обширное племя «моноформатных» журналистов должно в обозримом будущем уступить место специалистам «широкого профиля», умеющим снимать видео, делать фоторепортажи, писать тексты разной направленности и все это вместе интегрировать одновременно во все необходимые медианосители. Дигитализация, т.е. расширение компьютерного парка и совершенствование средств цифровой обработки